

รายการ : หนังสือปิดार्ทกับ สนช.

ตอน : ความเป็นมาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ....

โดย : นางสาวสมสมร นาคนาค นิตกรชำนาญการ

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. .... เสนอโดย คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติมาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่บัญญัติให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้และเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ดังนี้

๑.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๑.๒ เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อให้มีศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาพิพากษาและการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๑.๓ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. .... มีเนื้อหารวมจำนวน ๖๘ มาตรา ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

- บทนิยามศัพท์

ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงไว้เป็นอย่างอื่น

“ศาล” หมายความว่า ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือผู้พิพากษาที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

“คณะกรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

“ประธาน ป.ป.ช.” หมายความว่า ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

“กรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า ประธานหรือกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

“คณะผู้ไต่สวนอิสระ” หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งประธานศาลฎีกาแต่งตั้งเพื่อทำหน้าที่ไต่สวนหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจในกรณีที่มีการกล่าวหากรรมการ ป.ป.ช.

- กำหนดให้นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ห้ามศาลอื่นรับคดีดังกล่าวไว้พิจารณาพิพากษา

- กำหนดให้การพิจารณาคดีต้องใช้ระบบไต่สวนโดยให้ศาลมีอำนาจค้นหาความจริงไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ และในการวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานได้ทุกประเภท และศาลมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมายในการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของศาลที่มีใช้การพิจารณาหรือพิพากษาคดีได้

- กำหนดให้ศาลมีอำนาจออกหมายอาญาและหมายใด ๆ ตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบัญญัติไว้

หมวด ๑ บททั่วไป

- กำหนดให้มีแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา และให้ประธานศาลฎีกาแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาจำนวนตามที่เหมาะสม เป็นผู้พิพากษาประจำแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา เพื่อปฏิบัติงานที่จำเป็น ในระหว่างที่ยังไม่มีองค์คณะผู้พิพากษามาตรา ๑๑ สำหรับคดีใดคดีหนึ่ง

- กำหนดอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

- กำหนดกรณีที่มีการยื่นฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้ประธานศาลฎีกาเรียกประชุมใหญ่ศาลฎีกาโดยเร็ว เพื่อเลือกผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาหรือผู้พิพากษาอาวุโสซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาจำนวนเก้าคนเป็นองค์คณะผู้พิพากษา โดยให้เลือกเป็นรายคดี

- กำหนดการพ้นจากหน้าที่ของผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษา

- กำหนดให้คู่ความสามารถคัดค้านผู้พิพากษาที่ได้รับเลือกเป็นผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาได้

- กำหนดให้ผู้พิพากษาที่ได้รับคะแนนสูงสุดในการลงคะแนนตามมาตรา ๑๑ วรรคสาม เป็นผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน เว้นแต่ที่ประชุมใหญ่จะกำหนดเป็นอย่างอื่น โดยให้ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนมีอำนาจดำเนินการตามมติขององค์คณะผู้พิพากษาและเมื่อได้รับความเห็นชอบจากผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาอีกสองคน มีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ ที่มีได้เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีได้

- กำหนดให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาไต่สวนพยานหลักฐานต่อเนื่องติดต่อกันไปจนกว่าจะเสร็จการพิจารณา เว้นแต่จะมีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้

- กำหนดให้อัยการสูงสุด หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีสามารถยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการไต่สวนพยานหลักฐานไว้ทันทีได้ หากเกรงว่าพยานหลักฐานซึ่งอาจต้องอ้างอิงในภายหน้าจะสูญหายหรือยากแก่การนำมาไต่สวนในภายหลัง

- กำหนดให้เมื่อศาลประทับฟ้อง ผู้ถูกกล่าวหาต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น
- กำหนดให้ในระหว่างพิจารณาคดี ศาลมีอำนาจมอบหมายให้ผู้พิพากษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในศาลฎีกาทำหน้าที่ช่วยเหลือศาลในการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
- กำหนดให้ศาลมีอำนาจยื่นหรือขยายระยะเวลาตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม หากศาลเห็นสมควรหรือเมื่อคู่ความมีคำขอ
- กำหนดให้การทำคำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดหรือการพิพากษาคดี ให้ที่ประชุมองค์คณะผู้พิพากษาปรึกษาหารือร่วมกันก่อน แล้วจึงลงมติโดยให้ถือมติตามเสียงข้างมาก โดยก่อนการลงมติดังกล่าวให้ผู้พิพากษาในองค์คณะผู้พิพากษาทุกคนทำความเห็นในการวินิจฉัยคดีเป็นหนังสือโดยส่งเขปพร้อมทั้งต้องแถลงด้วยวาจาต่อที่ประชุม
- กำหนดองค์ประกอบของคำสั่งที่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือคำพิพากษาของศาล
- กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะผู้ไต่สวนอิสระหรืออัยการสูงสุดอาจร้องขอต่อศาลให้ออกหมายจับหรือหมายขัง หากมีความจำเป็นจะต้องจับกุมหรือคุมขังผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย เนื่องจากมีหลักฐานตามสมควรว่าบุคคลดังกล่าวน่าจะได้กระทำความผิดอาญา และมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้นั้นจะหลบหนี หรือจะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐานหรือก่อเหตุอันตรายประการอื่น

หมวด ๒ การดำเนินคดีอาญา

- กำหนดให้อัยการสูงสุด และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้
- กำหนดให้ความผิดอันเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท หากบทใดบทหนึ่งอยู่ในอำนาจของศาล ให้ศาลรับพิจารณาพิพากษาข้อหาความผิดบทอื่นไว้ด้วย
- กำหนดให้การฟ้องต้องทำเป็นหนังสือมีข้อความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยมีข้อความที่เป็นการกล่าวหาตามที่กฎหมายกำหนดระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหา พร้อมทั้งชี้ช่องพยานหลักฐานให้ชัดเจน รวมทั้งในวันยื่นฟ้องให้จำเลยมาหรือคุมตัวมาศาล และโจทก์ต้องส่งสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะผู้ไต่สวนอิสระแล้วแต่กรณี เว้นแต่ อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหลักฐานแสดงต่อศาลว่าได้เคยมีการออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว แต่ยังไม่ได้ตัวมา
- กำหนดให้ในการยื่นฟ้องคดีต่อศาล ให้อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหามาศาลในวันฟ้องคดี หากผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาล แต่อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหลักฐานแสดงต่อศาลว่าได้เคยมีการออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว แต่ยังไม่ได้ตัวมา ให้ศาลรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้ แม้จะไม่ปรากฏตัวผู้ถูกกล่าวหาต่อหน้าศาลก็ตาม และเมื่อศาลรับคำฟ้องไว้พิจารณาแล้วหรือในกรณีที่จำเลยหลบหนีในระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นำอายุความตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับกับการพิจารณาคดีดังกล่าว

- กำหนดในกรณีที่อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นฟ้องคดีต่อศาลโดยยังมีได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๒๖ หากเมื่อศาลได้ประทับฟ้องแล้ว และเป็นกรณีที่ศาลยังมีได้ออกหมายจับจำเลย ให้ศาลสามารถออกหมายจับและพิจารณาคดีต่อไปได้ โดยให้ถือว่าจำเลยไม่ติดใจที่จะให้มีการพิจารณาต่อหน้าจำเลย

- กำหนดให้จำเลยสามารถมาแสดงตนต่อศาลและยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ได้ หากภายหลังจำเลยมีพยานหลักฐานใหม่ที่อาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ สำหรับในคดีที่ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยไม่มีตัวจำเลย ตามมาตรา ๒๗ และมีคำพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด ทั้งนี้ เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา

- กำหนดห้ามศาลอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้อง เว้นแต่จะได้รับความว่าหากไม่อนุญาตให้ถอนฟ้องจะกระทบกระเทือนต่อความยุติธรรม

- กำหนดให้การพิจารณาและไต่สวนพยานหลักฐานให้กระทำโดยเปิดเผย เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองประโยชน์สาธารณะสำคัญ ให้ศาลมีคำสั่งให้พิจารณาเป็นการลับได้ และกำหนดกรณีที่ให้ศาลมีอำนาจไต่สวนพยานหลักฐานลับหลังจำเลยได้

- กำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยซึ่งหลบหนีไปในระหว่างได้รับการปล่อยชั่วคราวต้องได้รับโทษ และถ้าเป็นการหลบหนีไปในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ศาลอาจมีคำสั่งให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการติดตามหรือจับกุมจำเลยรายงานผลภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร

- กำหนดกระบวนการภายหลังเมื่อศาลได้มีคำสั่งประทับฟ้อง โดยให้ศาลส่งสำเนาฟ้องแก่จำเลย และนัดคู่ความมาศาลในวันพิจารณาคดีครั้งแรก

- กำหนดให้โจทก์และจำเลยยื่นบัญชีระบุพยานต่อศาลพร้อมสำเนาในจำนวนที่เพียงพอก่อนวันพิจารณานัดตรวจพยานหลักฐานไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่มีเหตุสมควรแสดงได้ว่าไม่สามารถทราบถึงพยานหลักฐานนั้น หรือเป็นกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม หรือเพื่อให้โอกาสแก่จำเลยในการต่อสู้คดี จึงขออนุญาตจากองค์คณะผู้พิพากษาขอยื่นบัญชีระบุพยานล่วงหน้าระยะเวลาดังกล่าว

- กำหนดให้โจทก์จำเลยส่งพยานเอกสารและพยานวัตถุต่อศาลเพื่อให้อีกฝ่ายตรวจสอบในวันตรวจพยานหลักฐาน เว้นแต่องค์คณะผู้พิพากษาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น และเพื่อประโยชน์ในการค้นหาความจริง ให้องค์คณะผู้พิพากษาสามารถไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ แม้จำเลยจะมีได้ยื่นบัญชีระบุพยาน หรือมิได้ส่งพยานเอกสารและพยานวัตถุต่อศาลเพื่อให้อีกฝ่ายตรวจสอบ เพราะเหตุที่จำเลยไม่มาศาลและไม่มีทนายความ หรือแม้โจทก์จำเลยจะมีได้มีการโต้แย้งพยานหลักฐานไว้หรือมีการโต้แย้งพยานหลักฐานภายหลังวันตรวจพยานหลักฐาน

- กำหนดกรณีที่ต้องมีการไต่สวนหาข้อเท็จจริง ให้องค์คณะผู้พิพากษากำหนดวันเริ่มไต่สวนโดยแจ้งให้โจทก์จำเลยทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

- กำหนดให้มีการถามพยานบุคคลเองขององค์คณะผู้พิพากษาในการไต่สวนพยานบุคคลแล้วจึงอนุญาตให้คู่ความถามพยานเพิ่มเติม

- กำหนดการจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอื่นให้แก่บุคคลต่าง ๆ ตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรมกำหนด

- กำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาคดี ทั้งของศาลและของคู่ความ
- กำหนดเมื่อการไต่สวนพยานหลักฐานเสร็จสิ้น ให้โจทก์และจำเลยมีสิทธิแถลงปิดคดีของตนภายในเวลาที่ศาลกำหนด และให้องค์คณะผู้พิพากษามีคำพิพากษา และให้อ่านคำพิพากษา
- กำหนดให้พยานบุคคลได้รับการคุ้มครองตามมาตรการพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา
- กำหนดให้ศาลมีอำนาจริบทรัพย์ในการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ไม่ว่าโจทก์จะมีคำขอหรือไม่ก็ตาม นอกจากที่ศาลจะมีอำนาจริบทรัพย์สินตามกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะแล้ว เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่น ซึ่งมีได้รู้เห็นเป็นใจด้วยการทำความผิด
- กำหนดทรัพย์สินที่ศาลริบเสียทั้งสิ้น ในการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ไม่ว่าโจทก์จะมีคำขอหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่น ซึ่งมีได้รู้เห็นเป็นใจด้วยการทำความผิด
- กำหนดให้ศาลอาจกำหนดมูลค่าของสิ่งที่ศาลจะสั่งริบหรือได้สั่งริบ โดยคำนึงถึงราคาท้องตลาด ในวันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง โดยสั่งให้ผู้มีหน้าที่ต้องส่งสิ่งที่ศาลสั่งริบชำระเป็นเงินแทนตามมูลค่าดังกล่าวภายในเวลาที่ศาลกำหนด หากปรากฏแก่ศาลเองหรือความปรากฏตามคำขอของโจทก์ว่าสิ่งที่ศาลจะสั่งริบหรือได้สั่งริบ โดยสภาพไม่สามารถส่งมอบได้สูญหาย หรือไม่สามารถติดตามเอาคืนได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือได้มีการนำสิ่งนั้นไปรวมเข้ากับทรัพย์สินอื่น หรือได้มีการจำหน่ายจ่าย โอนสิ่งนั้น หรือการติดตามเอาคืนจะกระทำได้โดยยากเกินสมควร หรือมีเหตุสมควรประการอื่น

หมวด ๓ การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

- กำหนดให้นำบทบัญญัติบางมาตราในหมวด ๒ การดำเนินคดีอาญา มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับการพิจารณาพิพากษาคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะเหตุร่ำรวยผิดปกติ
- กำหนดองค์ประกอบของคำร้องที่ขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน
- กำหนดให้เมื่อศาลได้รับคำร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะเหตุร่ำรวยผิดปกติ ให้ประกาศคำร้องดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผยตามวิธีการในข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา และบุคคลภายนอกอาจร้องคัดค้านเข้ามาในคดีได้ แต่ต้องกระทำก่อนศาลมีคำพิพากษา
- กำหนดให้บุคคลที่กล่าวอ้างโต้แย้งว่าทรัพย์สินที่ร้องขอให้ตกเป็นของแผ่นดิน มิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติ ให้มีภาระการพิสูจน์ต่อศาล หากไม่อาจพิสูจน์ได้ ให้ศาลสั่งให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน และให้ศาลคำนึงถึงความสามารถในการพิสูจน์ทั้งของผู้ถูกร้องหาที่เป็นคนวิกลจริต หรือผู้ที่กล่าวอ้างโต้แย้งว่าเป็นทายาทหรือผู้จัดการมรดก โดยให้ศาลพิจารณาพิพากษาตามที่เห็นเป็นการยุติธรรม

หมวด ๔ การดำเนินคดีต่อกรรมการ ป.ป.ช.

- กำหนดกรณีที่มีการกล่าวหาว่ากรรมการ ป.ป.ช. คนใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงและประธานรัฐสภาเห็นว่ามีความสมควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกร้องหา จึงเสนอเรื่องมายังประธานศาลฎีกา ในการนี้ให้ประธานศาลฎีกา

พิจารณาตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระตามมาตรา ๔๙ เพื่อดำเนินการไต่สวนหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกล่าวหาดังกล่าว

- กำหนดให้คณะผู้ไต่สวนอิสระที่ประธานศาลฎีกาแต่งตั้ง ประกอบด้วยบุคคลจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ที่คัดเลือกจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ โดยให้แต่งตั้งจากราชการอัยการที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการหรืออัยการอาวุโสที่เคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีอย่างน้อยหนึ่งคน

- กำหนดคุณสมบัติของผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะผู้ไต่สวนอิสระ

- กำหนดลักษณะต้องห้ามของผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะผู้ไต่สวนอิสระ

- กำหนดให้การดำเนินการของคณะผู้ไต่สวนอิสระมีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

- กำหนดให้ผู้ไต่สวนอิสระมีสิทธิได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าตอบแทนอย่างอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

- กำหนดอำนาจของคณะผู้ไต่สวนอิสระที่สั่งให้กรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหา แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเพื่อประกอบการไต่สวนได้

- กำหนดในการให้ความเห็นของคณะผู้ไต่สวนอิสระ เมื่อดำเนินการไต่สวนแล้วเสร็จ กรณีหากเห็นว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้สั่งยุติเรื่อง และให้คำสั่งดังกล่าวเป็นที่สุด กรณีเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัยหรือกรณีเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์ตามที่ผู้ถูกกล่าวหาและมีใช่เป็นกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป

หมวด ๕ การดำเนินคดีเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

- กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทำเป็นคำร้องยื่นต่อศาลภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ลงมติว่ามีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการที่บุคคลตามมาตรา ๑๐ (๔) คนใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินและกำหนดให้เป็นอำนาจของหน่วยงานที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนด ในกรณีที่กรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่ของ ป.ป.ช. เป็นผู้ถูกกล่าวหา

- กำหนดองค์ประกอบของคำร้องในการดำเนินคดีเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อศาลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือของหน่วยงานที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนดไว้

- กำหนดให้การพิจารณาพิพากษาคดีตามหมวด ๕ การดำเนินคดีเกี่ยวกับการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๒ การดำเนินคดีอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๖ อุตธรณ์

- กำหนดให้คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้อุตธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา
- กำหนดกรณีที่จำเลยซึ่งไม่ได้ถูกคุมขังเป็นผู้อุทธรณ์ จำเลยจะยื่นอุทธรณ์ได้ต่อเมื่อแสดงตนต่อเจ้าพนักงานศาลในขณะที่ยื่นอุทธรณ์ มิฉะนั้นให้ศาลมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์
- กำหนดให้คดีที่ไม่มีอุทธรณ์คำพิพากษาให้เป็นที่ยุติตั้งแต่วันที่ได้อ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาของศาล
- กำหนดให้การวินิจฉัยอุทธรณ์ของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ให้ดำเนินการโดยองค์คณะของศาลฎีกา ซึ่งเลือกเป็นรายคดี
- กำหนดให้มีการวินิจฉัยปัญหาโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาในคดีเรื่องใดได้ หากมีปัญหาข้อกฎหมายที่ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยไว้แตกต่างกัน และในการนี้ให้องค์คณะพิจารณาคดีวินิจฉัยหรือมีคำพิพากษาในเรื่องหรือประเด็นดังกล่าว ให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาดังกล่าว

หมวด ๗ การบังคับคดี

- กำหนดให้การบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดี ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา และคำพิพากษาและคำสั่งในการบังคับคดีดังกล่าวให้เป็นที่ยุติ
- กำหนดกระบวนการบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคล ซึ่งต้องชำระเงินแทนมูลค่าสิ่งศาลสั่งริบหรือสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน
- กำหนดกระบวนการคืนทรัพย์สินแก่เจ้าของที่แท้จริงซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด สำหรับกรณีที่ศาลสั่งริบทรัพย์สินตามมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ และกรณีที่ต้องมีการบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของบุคคลซึ่งต้องชำระเงินตามมาตรา ๔๓

บทเฉพาะกาล

- กำหนดรองรับให้บทบัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เว้นแต่หมวด ๖ อุตธรณ์ ไม่ใช่บังคับแก่บรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ใช้บังคับ และให้ใช้กฎหมายซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่ยื่นฟ้องนั้นบังคับแก่คดีดังกล่าว จนกว่าคดีจะถึงที่สุด
- กำหนดรองรับให้บรรดาพระราชกฤษฎีกา ระเบียบ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีหรือการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ออกตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จนกว่าจะมีพระราชกฤษฎีกา ระเบียบ หรือข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้